

TLAČOVÁ SPRÁVA

Košice, 25. september 2013

Právnická fakulta Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach oslavuje 40. výročie svojho vzniku

Štyridsiate výročie svojej existencie oslavuje v týchto dňoch Právnická fakulta UPJŠ v Košiciach. Vznikla nariadením vlády č. 88/1973 Zb. zo dňa 9. júla 1973 „O zriadení Právnickej fakulty Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach“ a vytvorenie druhej právnickej fakulty na Slovensku bolo zdôvodnené potrebou rovnomerne vzdelávať a rozmiestňovať právnikov na Slovensku a potrebou dobudovať Univerzitu Pavla Jozefa Šafárika o právnickú fakultu a vytvoriť tým z Košíc druhé centrum rozvoja kultúry a vzdelanosti na Slovensku. Slávnostné otvorenie prvého akademického roka Právnickej fakulty UPJŠ spolu s inauguráciou jej prvého dekana sa uskutočnilo 28. septembra 1973 v Štátnom divadle v Košiciach. Proces kreovania tejto fakulty je pritom historicky spätý s dvoma subjektmi – Právnickou fakultou Univerzity Komenského v Bratislave, ktorej detašované pracovisko začalo pôsobiť v Košiciach v akademickom roku 1970/1971 a s UPJŠ v Košiciach, pod ktorou od akademického roka 1973/1974 pôsobí ako samostatná fakulta.

Za 40 rokov svojej existencie si Právnická fakulta Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach neodškriepiteľne zabezpečila stabilné miesto v čele slovenských právnických fakúlt, aj keď jej začiatky neboli vôbec ľahké. Bolo treba vynaložiť veľa úsilia na to, aby získala vlastné priestory a asistentov, z ktorých neskôr postupne vyrastali docenti a profesori budujúci meno fakulty. Všetkým jej zakladateľom aj ich nasledovníkom, ktorí urobili maximum pre to, aby sa meno fakulty stalo ‚značkou‘, a podieľali sa či sa stále podieľajú na výchove kvalitných právnikov pre jednotlivé právnické profesie, verejnú správu aj podnikateľskú sféru v tomto regióne, patrí veľká vďaka,“ hovorí rektor Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach prof. MUDr. Ladislav Mirossay, DrSc., podľa ktorého je dnes Právnická fakulta UPJŠ v Košiciach pevným univerzitným pilierom, ktorý sa spolu s ostatnými fakultám usiluje o jej stabilné a čo najlepšie postavenie nielen v rámci Slovenska, ale aj v rámci medzinárodného uplatnenia.

Poďakovanie všetkým, ktorí písali históriu Právnickej fakulty UPJŠ v Košiciach alebo tvoria jej základy v súčasnosti, vyjadruje aj dekanka fakulty doc. JUDr. Gabriela Dobrovičová, CSc., podľa ktorej úsilie pedagogických pracovníkov smeruje k poskytovaniu ucelených poznatkov z jednotlivých disciplín verejného aj súkromného práva pre študentov tak, aby

sa dokázali dobre orientovať v právnom poriadku Slovenskej republiky a judikatúre súdov a boli spôsobilí aplikovať získané teoretické poznatky v praxi. Cenné praktické skúsenosti nadobúdajú už počas štúdia vďaka implementácii právnych kliník do vzdelávacieho procesu.

„Po neľahkých začiatkoch pred štyrmi desiatkami rokov je dnes Právnická fakulta UPJŠ v Košiciach stabilizovaná vzdelávacia a výskumná inštitúcia s kvalitným personálnym obsadením, ktorá pripravuje svojich študentov na úspešné uplatnenie v právnej praxi. Počas svojej existencie vychovala už 1446 bakalárov, 6275 magistrov a titul doktor práv bol udelený vyše 5 000 jej absolventom, z ktorých sú dnes mnohí renomovaní právnici pôsobiaci ako notári, advokáti, prokurátori alebo sudcovia,“ zdôrazňuje doc. JUDr. Gabriela Dobrovičová, CSc., podľa ktorej systém vzdelávania na Právnickej fakulte prešiel v posledných rokoch inováciou – boli uskutočnené zmeny v študijných programoch a vo všetkých troch stupňoch vzdelávania sa už realizuje kreditový systém štúdia.

Základné informácie

Právnická fakulta UPJŠ v súčasnosti poskytuje vzdelávanie v študijnom odbore právo vo všetkých troch stupňoch vzdelávania, bakalárskom, magisterskom i doktorandskom. Umožňuje denné i externé štúdium a možnosť realizovať habilitačné i menovacie konanie. Podieľa sa na grantových projektoch celoštátneho a medzinárodného charakteru. V súčasnosti sa výskum zameriava na modernizáciu práva obchodných spoločností, rekodifikáciu súkromného práva, alternatívne riešenie sporov, volebné zákonodarstvo, tvorbu a realizáciu pracovného práva so zreteľom na regionálne aspekty trhu práce, daňovú politiku Európskej únie a jej vplyv na tuzemskú právnu úpravu a na ďalšie aktuálne otázky.

Fakultu tvorí 8 katedier (Katedra dejín štátu a práva, Katedra finančného práva a daňového práva, Katedra občianskeho práva, Katedra obchodného práva a hospodárskeho práva, Katedra pracovného práva a práva sociálneho zabezpečenia, Katedra ústavného práva a správneho práva, Katedra trestného práva a Katedra teórie štátu a práva) a Ústav európskeho práva a oddelenie medzinárodného práva.

Činnosť fakulty zabezpečuje 89 zamestnancov, z toho 58 pedagógov v skladbe 8 profesori, 16 docentov, 32 odborných asistentov a 3 asistenti. Počet študentov v akademickom roku 2013/2014 predstavuje 1207, z toho 898 študentov v dennom a 220 v externom štúdiu a 34 doktorandov v dennom štúdiu a 55 v externom štúdiu.

Štúdium doposiaľ na fakulte absolvovalo 1446 bakalárov a 6275 magistrov.

Veda a výskum

Svoje poslanie naplňa Právnická fakulta UPJŠ v Košiciach aj aktívnou vedecko-výskumnou činnosťou, ktorá je dôležitá hlavne pre realizáciu samotnej pedagogickej výučby, pretože sa získavaním nových poznatkov a odhaľovaním historických, ekonomických, filozofických a teoreticko-právnych súvislostí vývoja právnych inštitútov permanentne obohacuje. Oblasť vedy a výskumu pomáha zdokonaľovať pedagogické zručnosti učiteľov a tiež formuje platformu pre rozvoj čulých kontaktov a výmenu odborných názorov a porovnanie úrovne dosiahnutých vedeckých výsledkov v rámci slovenských právnických inštitúcií v medzinárodnom meradle. Výsledky dosahované v oblasti vedy a výskumu sú kvantitatívne i kvalitatívne merateľné a sú predmetom porovnávania s ostatnými právnickými fakultami v Slovenskej republike. V rebríčku hodnotenia rankingovou agentúrou ARRA zaznamenala fakulta v roku 2012 oproti predošlému obdobiu mierne zlepšenie a celkovo skončila na druhom mieste.

Rozhodujúca miera vedeckovýskumnej činnosti sa realizuje riešením grantových projektov základného výskumu. Pozitívnym javom je úspešnosť fakulty v získavaní finančnej podpory pre riešenie výskumných a ďalších grantových projektov zo strany Agentúry pre vedu a výskum Slovenskej republiky, agentúry VEGA a KEGA a najnovšia aktivita výskumných zamestnancov a doktorandov smeruje k využívaniu prostriedkov z rozvojových štrukturálnych fondov Európskej únie. Významné je aj zapojenie do projektu z Operačného programu Vzdelávanie v hodnote takmer 1,87-milióna eur nazvaného „Inovácie pre vedomostnú spoločnosť“ - IRES.

Vklad fakulty do vedeckého napredovania doktorandov prináša pozitívne výsledky - rastie počet doktorandov absolvujúcich časť štúdia na zahraničných akademických pracoviskách v rámci výmenného programu Erasmus. Čulá vedecká aktivita pracovníkov fakulty vyúsťuje do výsledkov prezentovaných v celom rade vedeckých i odborných monografií, štúdií, a do výmeny poznatkov na domácich i zahraničných konferenciách. Ocenenie odbornej erudovanosti a uznanie učiteľov fakulty vo vedeckých kruhoch sa u mnohých premieta do členstva v medzinárodných spoločnostiach a výboroch a redakčných radách domácich a zahraničných vedeckých i odborných časopisov. Mnohí učelia pôsobili a pôsobia na významných postoch domácich i zahraničných inštitúcií a orgánoch zákonodarnej, súdnej i výkonnej moci, ako sú Ústavný súd SR, Súdny dvor Európskej únie, výbory Rady Európy a ďalšie. Viacerí učelia pôsobia ako členovia rekodifikačných a legislatívnych komisií a svojimi odbornými analýzami a vedeckým prínosom sa podieľajú na rekodifikácii súkromného práva.

Významným prínosom pre fakultu a jej učiteľov je spolupráca s Ústavným súdom Slovenskej republiky, v rámci ktorej oba subjekty za súčasnej podpory vedenia mesta Košice a Košického samosprávneho kraja organizujú vedeckú konferenciu „20 rokov Ústavy Slovenskej republiky - I. ústavné dni“. Založila sa tiež tradícia konania každoročnej vedeckej konferencie doktorandov, na ktorej majú možnosť obohatiť výsledky svojej vedeckej práce o nové bádanie interdisciplinárnych inštitútov a prienikom do ďalších odborov práva rozšíriť svoje poznanie. S vedecko-výskumnou činnosťou zamestnancov Právnickej fakulty UPJŠ v Košiciach sú spojené aj ďalšie aktivity - každoročne sú úspešní pri riešení vedeckých projektov, ktorých výstupom sú aj medzinárodné vedecké konferencie, semináre a študentské sympózia. Medzi podujatia s veľkým významom patrí aj medzinárodné vedecké sympóziu „Právo – Obchod – Ekonomika“, ktoré sa každoročne koná vo Vysokých Tatrách.

Právnická fakulta UPJŠ v Košiciach je právom hrdá na svojich učiteľov i študentov, z ktorých viacerí sú nositeľmi ocenení za kvalitnú vedeckú a publikačnú činnosť.

História

História právnického štúdia na východnom Slovensku je veľmi bohatá a siaha svojimi prvopočiatkami až do obdobia feudalizmu. Počiatky vzniku a formovania sa právnickej vzdelanosti na východnom Slovensku sú bezprostredne späté s mestom Košice. Tu biskup jágerskej diecézy Benedikt Kisdy listinou vydanou v neďalekom Jasove dňa 6. februára 1657 založil podľa vzoru trnavskej univerzity Akadémiu a dal ju k dispozícii jezuitom. O tri roky neskôr (27. augusta 1660) vydal Leopold I. Zlatú bulu, ktorou povýšil košickú akadémiu "*Academia Cassoviensis*" na univerzitu s takými privilégiami, aké prináležali univerzitám v Kolíne, Viedni, Olomouci, Grazi, Trnave a Ingolstadte.

Košická univerzita mala pri svojom založení dve fakulty - filozofickú a teologickú a v roku 1712 sa na nej zriadila katedra cirkevného práva, predstavujúca základ budovania právnickej fakulty, ktorá sa však až do roku 1777 neotvorila. Po zrušení jezuitského rádu v roku 1773 museli jeho členovia 23. júla 1773 opustiť mesto Košice a majetok univerzity spolu s majetkom rehole sa odviezol do štátnej krajinskej školskej základiny, pričom samotná

univerzita sa prechodne premenila na biskupskú univerzitu (*Universitas Cassoviensis Episcopalis*). V roku 1777 sa významnou reorganizáciou školstva v Uhorsku zmenila na kráľovskú Akadémiu v Košiciach (*Academia Regia Cassoviensis*), ktorá sa stala pobočkou jedinej celouhorskej univerzity so sídlom v Budíne. Kráľovská Akadémia v Košiciach pozostávala z dvojročnej filozofickej a dvojročnej právnickej fakulty a táto organizačná podoba akadémie a štúdia na jej právnickej fakulte sa zachovala až do roku 1850, kedy sa z bývalých dvojročných právnických fakúlt kráľovských akadémií v Uhorsku konštituovali samostatné právnické akadémie. Preto od akademického roka 1850/1851 vystupovala Košická kráľovská akadémia ako Cisársko-kráľovská právnická akadémia v Košiciach (*Caesareo-regia Iuris Academia*) so zachovaným dvojročným štúdiom zahrnutým do ôsmich predmetov na štyroch katedrách. Táto štrukturálna podoba sa zmenila rozhodnutím rakúskeho cisára a vykonávacím nariadením rakúskeho ministerstva školstva v roku 1855, kedy sa zaviedlo trojročné štúdiom na šiestich zriadených katedrách pri absolvovaní už celkovo dvanástich predmetov.

Po rakúsko-maďarskom vyrovnaní v roku 1867 bola Právnická akadémia v Košiciach spolu s ostatnými právnickými akadémiami v Uhorsku spravovaná uhorským ministerstvom školstva. Ani po reforme školstva z 1874, ktorá predĺžila štúdiom na Právnickej akadémii v Košiciach na štyri roky však nedošlo k zjednoteniu a zrovnoprávneniu vysokoškolského štúdia práva a právnické akadémie nemali na rozdiel od univerzitných právnických fakúlt právo promócie a habilitácie.

V záujme zachovania a stabilizovania vysokoškolského štúdia v Košiciach dali mestské orgány v rokoch 1891-1894 vybudovať pre košickú právnickú akadémiu novú budovu na Kováčskej ulici č. 26, kam sa presťahovala zo starej budovy bývalej košickej univerzity na Kováčskej ulici č. 28 a kde sa v súčasnosti nachádza hlavná budova a sídlo dekanátu Právnickej fakulty UPJŠ v Košiciach. V roku 1894 došlo k poštátneniu Právnickej akadémie v Košiciach, ktorá ako jediná z dvanástich právnických akadémií v Uhorsku už nebola financovaná z prostriedkov študijného fondu, ale z rozpočtu uhorského ministerstva školstva.

Po vzniku samostatnej Československej republiky 28. októbra 1918 pokračovala Právnická akadémia v Košiciach naďalej vo svojej činnosti a riadila sa príslušnými uhorskými organizačnými, študijnými a skúšobnými predpismi. No keďže časť profesorského zboru košickej akadémie zaujala k vzniku a existencii Československej republiky krajne negativistické stanovisko, prispelo to v konečnom dôsledku k zániku jej existencie. Koncom septembra 1919 došlo rozhodnutím Ministerstva školstva a osvetu v Prahe najprv k zastaveniu činnosti košickej právnickej akadémie, no po interpelácii profesorského zboru u ministra školstva a osvetu v Prahe sa rozhodlo o predĺžení jej existencie do školského roku 1921/1922. Následne Právnická akadémia v Košiciach vládny nariadením zanikla. Záverečné slávnostné zhromaždenie profesorského zboru a poslucháčov Právnickej akadémie v Košiciach sa konalo dňa 31. júla 1922 a týmto dňom mesto Košice prestalo byť vysokoškolským mestom až do roku 1938, kedy bola založená Vysoká škola technická Milana Rastislava Štefánika so sídlom v budove bývalej Právnickej akadémie v Košiciach.

Výrazným medzníkom v systéme vysokoškolského vzdelávania na východnom Slovensku sa stal rok 1959, kedy bola založená Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach s Lekárskou a Filozofickou fakultou. Už v prvých rokoch jej existencie sa objavili aj úvahy o založení právnickej fakulty, ktorá by dokompletizovala košické univerzitné štúdiá. Výchovu vysokoškolsky vzdelaných právnikov pre potreby východného Slovenska v tom čase plnila Právnická fakulta Univerzity Komenského v Bratislave prijímaním poslucháčov z východného Slovenska formou denného štúdia aj na štúdiom popri zamestnaní. Neskôr však už jej kapacitné možnosti nevyhovovali, preto vedenie Právnickej fakulty UK v Bratislave odporúčalo v roku 1968 zabezpečiť prípravu zvýšenej potreby právnikov čo najrýchlejším vybudovaním právnickej fakulty v Košiciach.

Vedecká rada UPJŠ na svojom zasadnutí 18. februára 1969 súhlasila so zriadením Právnickej fakulty pri Univerzite Pavla Jozefa Šafárika počnúc dňom 1. júla 1969 a v návrhu rektora UPJŠ na zriadenie právnickej fakulty a jej pričlenenie k UPJŠ adresovanému Ministerstvu školstva SSR sa predovšetkým zdôrazňovala funkcia tejto fakulty pre dosiahnutie celospoločensky rovnomerného rozmiestňovania právnikov na Slovensku. Zdôvodňovací návrh podporoval jeho nosnú koncepciu spočívajúcu v snahe vedenia univerzity dokompletizovať zriadením Právnickej fakulty Univerzitu Pavla Jozefa Šafárika a vytvoriť tak z Košíc druhé centrum rozvoja kultúry a vzdelanosti na Slovensku.

Návrhu na založenie právnickej fakulty sa dostalo plnej podpory aj zo strany krajských a mestských štátnych orgánov. 18. apríla 1969 sa ním zaoberal Slovenský výbor pre vysoké školy, ktorý súhlasil so zriadením novej fakulty v rámci zväzku UPJŠ v Košiciach s tým, že poveril rektora UK v Bratislave, rektora UPJŠ v Košiciach a dekana Právnickej fakulty UK v Bratislave vypracovaním personálneho, priestorového a materiálneho vybudovania tejto fakulty. Zároveň odporúčal ministrovi školstva SSR, aby predložil návrh na zriadenie Právnickej fakulty pri UPJŠ v Košiciach na prerokovanie vláde SSR. Výsledkom rokovaní oboch rektorov a dekana Právnickej fakulty UK v Bratislave bola dohoda začať výučbu na Právnickej fakulte v Košiciach od 1. septembra 1970 s tým, že k jej založeniu dôjde na základe rozhodnutia vlády SSR ešte na jeseň roku 1969. Následne vydal minister školstva SSR 26. júna 1969 súhlas so zriadením pobočky Právnickej fakulty UK so sídlom v Košiciach od 1. októbra 1969 podmienený zabezpečením priestorových, materiálnych a personálnych podmienok.

Ku konštituovaniu pobočky v stanovenom termíne však nedošlo, výučba sa na nej začala realizovať až v akademickom roku 1970/71 a to v budove na Kováčskej 26 pod vedením prodekana pre pobočku. Následne pokračovali prípravy na zriadenie samostatnej právnickej fakulty vo zväzku s UPJŠ. Ukončením celého procesu prípravy konštituovania druhej právnickej fakulty na Slovensku bolo vydanie nariadenia vlády Slovenskej socialistickej republiky č. 88/1973 Zb. z 9. júla 1973 „O zriadení Právnickej fakulty Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach“ s účinnosťou jej pôsobenia od školského roku 1973/1974. Slávnostné otvorenie prvého akademického roka Právnickej fakulty UPJŠ spolu s inauguráciou jej prvého dekana sa uskutočnilo 28. septembra 1973 v Štátnom divadle v Košiciach.

Právnická fakulta sídli od svojho vzniku v budove na Kováčskej ulici č. 26, no vzhľadom na nárast študentov a nedostatok priestorových kapacít pre výučbu a pre prácu katedier jej dal Mestský národný výbor v Košiciach v roku 1975 k dispozícii aj budovu na Zbrojničnej 5 a v roku 1987 došlo k výmene tejto budovy za budovu bývalého Gymnázia na Kováčskej 30. Túto budovu užívala Právnická fakulta do októbra 1995 spoločne s Ľudovou školou umenia, ktorej boli ponúknuté náhradné priestory a fakulta tak získala do správy celú budovu na Kováčskej 30. Postupne boli priestory na Kováčskej ulici 26 i Kováčskej 30 zrekonštruované a vybavené nevyhnutnou audiovizuálnou technikou a poskytujú tak dobré zázemie pre pedagógov a študentov Právnickej fakulty.

POZNÁMKA: Túto tlačovú správu nájdete na: www.upjs.sk

RNDr. Jaroslava Oravcová
hovorkyňa

FOTOGALÉRIA :

